

Bazsa György

A Debreceni Szemle új folyamának húsz éve

A Debreceni Szemle története meglehetősen gazdag jubileumi lehetőségekben. Ez a gazdagság csak mérsékelten ok az örömről: ahol öt születésnapról/évről lehet megemlékezni, ott négy megszűnés van a háttérben. Az utóbbi természetesen nem öröm, sőt!

Csak a rend kedvéért soroljuk fel, hogy az első, 1882-es indulást mindössze egy éves megjelenés követte. 1912-től már három aktív év következett, majd 1927-ben egy 17 éves karakteres időszak kezdődött. Aztán hosszú szünet után 1981-től nyolc évig élt a Szemle. Most a legutolsó, 1993-as újrakezdés húsz éves jubileumáról emlékezhetünk meg. Ez eddig a leghosszabb megjelenési periódus, ami önmagában okot adhat az örömről. Hogy ebbe az örömből sajnos üröm is vegyül, az már úgy látszik, a Szemle sorsának elmaradhatatlan sajátja. A rendszeres olvasó észlelhette, hogy amíg 2009-ig kerekén ötszáz oldalon évente négy számmal jelentkezett a folyóirat, 2010-ben már csak háromszáz és most eljutottunk oda, hogy az idei két számunk kétszáz oldalnál is kevesebbet mutat. És ez nem a megjelentetni kívánt közlemények számának csökkenéséből, nem a szerzők passzivitásából ered, hanem az anyagi források drasztikus csökkenéséből. Debreceni Szemléről lévén szó, érthető, sőt talán természetes, hogy a támogatás döntő részét Debrecen városától kapta a folyóirat, s ha ez lecsökkent, vagy mint mostanra már meg is szűnt, akkor kritikus helyzet áll és állt elő. Természetesen a szerkesztőség és az Alapítvány kuratóriuma tisztában van azzal, hogy más források bevonására is szükség van. Volt is ilyen gyakorlatunk és eredményünk, döntő mértékben Berényi Dénes, a közelmúltban elhunyt, két évtizeden át kitűnő tevékenységet ellátó elnökünk jóvoltából. De a pályázatok, természetüknél fogva, nem jelentenek stabil és folyamatos támogatást, s ha itt is hiátus keletkezik, akkor végképp nagy a baj.

Most, a húsz éves jubileum „pillanatában” itt tartunk. A Debreceni Egyetem, annak centrumai, meglehetősen nehéz anyagi helyzetükben is nyújtották azt a minimális támogatást, amivel még megkezdhetjük a Szemle harmadik évtizedes megjelentetését, szimbolikus összegekkel a kuratórium tagjai is besegítettek, de a helyzet változatlanul kritikus. Természetesen pályázunk és ismételten megkeressük a város vezetését. Ilyenkor könnyen lehet összehasonlításokkal érvelni,

mire mennyi jut a költségvetésben, de nem így gondolkodunk. Úgy gondolkodunk, hogy több mint egy évszázada él a városban, az ország második városában az a szellemiség, amelyik egy a kultúrát és tudományt átfogó, részben helyi, részben országos kitekintésű Debreceni Szemle megjelentetését indokoltnak tartotta és reméljük, tartja ma is. Ha mindig voltak és most is vannak, akik ezt a feladatot vállalták és végezték (jobbára fizetség nélkül), akkor lennie kell a város gazdálkodásában csak apró tételt jelentő forrásnak, ami ennek a szellemiségnek és tevékenységnek a hátterét biztosítja. Nem hisszük, hogy vállalni lehet azt a felelősséget, hogy eddig és nem tovább.

Mérlegelhetjük azt, hogy a folyóirat profilját bővítjük: a kultúra és a tudomány mellé bevesszük a gazdaságot, mint a napjaink közéletében egyre meghatározóbb szereppel bíró területet. Ezt is lehet igényesen, színvonalas szakmaisággal megjeleníteni és hisszük, hogy ez a gazdaságnak is segít. Szemünket nem lesütve hozzátesszük: azt reméljük, a gazdaság is segít.

Határozott szándékunk, hogy folytatjuk a nyomtatott folyóirat megjelentetését, de ezzel párhuzamosan elindítjuk internetes változatát is. Ma már elmondható, hogy minden magára valamit is adó folyóirat (de napi- vagy hetilap is) megjelenik az interneten. Elkezdtük egy ilyen honlap kialakítását és a két megjelenési forma határozottabb marketingjét.

A jubileumon visszatekinteni is szokás. Azt röviden meg merjük fogalmazni, hogy az eltelt két évtized értékeit teremtett és meggyőződésünk szerint ez folytatásra érdemes. De részletesebb elemzés helyett ez a megemlékezés most szükségszerűen elsősorban az említett gondokról és tervekről szól.

A Kuratórium a folytatás elkötelezettje. Abban bízunk, hogy maradnak és lesznek olvasók és támogatók is, akik ugyanígy gondolkodnak. És akkor a következő jubileumon már nyugodtabb feltételek mellett és jobb körülmények között értékelhetünk és tekinthetünk előre.